

1916-01-09

AFSENDER

Tyge Møller

MODTAGER

Helge Jacobsen

FAKTA

Dokumenttype:
Brev

Sprog:
Dansk

Afsendersted:
Paris

Modtagersted:
København

Arkivplacering:
Glyptotekets arkiv.

DOKUMENTINDHOLD

Tyge Møller skriver detaljeret om sin rejse til Paris.

TRANSSKRIFTION

Paris d. 9 Janvier 1916

Kære Hr. Jacobsen.

Idet jeg takker for Deres Kort og Ønskerne for det nye År, samt for Indbetalingen af de 800 Kr i Handelsbanken, hvorfor lægges Kvittering, som efter Inspektør Poulsens Anmodning stiles til Ny Carlsbergfondet) tillader jeg mig paa det varmeste at gengælde disse Ønsker, idet jeg samtidig udtrykker min bedste Tak for den Interesse, De har vist den franske Kunst og min ringe Person i det forløbne, for mig saa hjemløse Aar.

A.P. Weis har vel allerede bragt Dem min Hilsen og

Fortalt Dem lidt om min Rejse, der takket være Regeringens Pas, forløb uden nogen som helst Ubehageligheder, og naar bortsees fra de Opfre som Neptun jo af og til i stormfuldt Vejr fordrer af os stakkels dødelige. Vi undgik da baade Miner og tyske Undervandsbaade; men Ventetiderne ved Landgangsstederne i England og Frankrig var rigtignok lange og fordrede et næsten guddommeligt Tålmod, som det holdt haardt at skaffe til veje. Vi rejste fra Hull til London sammen med engelske Marinesoldater som skulde til Salonika. Da de hørte at min Datter var fransk, talte de kun med Huen i Haanden til hende og sang til hendes Ære "Marseill-

Aisen" paa Engelsk. Min Hustru og mig tog de for Belgiere og viste os stor og velment, ja rørende Velvilje. Indtrykket af London var som af en i Havet nedsunken Millionby, ja en fugtig taaget og grønligt belyst By hvor Mennesker og Ting antog en besynderlig, uvirkelig Karakter. Jeg traf heldigvis adskillige spanske, danske og belgiske Venner og fik gennem dem delvis beroligende Nyheder fra andre i Belgien tilbageblevne Venner og bekjendte. Min gamle Ven Cyriel Buysse den berømte nederlandske Forfatter, som besøgte sin Søn, der studerer i London, fortalte mig at Tyskernes Raahed og Grusomhed mod Belgiere overgik Alt, hvad der var fremkommet i Aviserne og i Regeringens Beretninger. Det dejlige gamle Ypres er kun en Ruinhob – det ligner mest Kratere af udbrændte Vulkaner.

Hvad, der nok har været noget af det paa én Gang grusomste og mest heltemodige i Krigen, er Belgiernes Forsvar ved Yserkanalen, under Ventetiden, inden Franskmændene og Englænderne kom dem til Hjælp. Naturen selv maatte – gennem Landets Sætten under Vand- komme med

i Kampen mod Fjenden og over 200000 Tyskere rådner i belgisk Jord, uden derved at have bragt deres Landsmænd til Calais.

De kan tro, det var med Glæde at jeg gensaa Paris og nogle af mine Venner, hven Jul og Nytår lokkede hjem. Man siger Paris, som man i gamle Dage sagde Athen eller Bagdad. De kender jog Byen og vid, at i vor Levetid er der kun én By og at det er Paris. Og nu var den saare skøn i mild, forårsagtig Sol.

2.

Krigen har givet den en egen Alvor og en noget mørkere Tone, der kun oplives af de himmelblå Uniformer i Gaderne, disse Uniformer som Ferien altid viser ledsaget af "la femme". Efter de haarde Skyttegravs Dage hvor velfortjent er ikke det Pust af Elskov, som ingen skal undvære. Som altid er Mars Venus' Ven, hvor gift hun end er med Vulkan, der halter. Vi andre civile kan pakke sammen, om da ikke i en mørk Aftentime en lille Stemme hvisker, at hun har "de si beaux nichons", som om ikke det var smukt på de elskværdige smaa Pariserinder! Hvad, der mest

betager én, er den Ro og Sejrsbevidsthed, man iagttager overalt. Det er Folket, det arbejdende Folk som har rejst sig mod Fjenden, selvfølgelig naturligt som Mænd, der afbryder deres forskelligartede Arbejde for at smide Fjenden ud. De har genfundet revolutionhærenes Mod og Uafhængighed overfor de Fremmede Voldsmænd og der er ingen Tvivl om, at Sejren vil blive deres. De har tusinde Gange fortjent den. Folkets Ro og Beslutsomhed har forbavset selv gamle Parisere som havde ladet sig saa meget fortælle om moderne Dekadence. Jeg har aldrig troet paa den, det ved De og jeg har derfor ikke været overrasket. Det eneste jeg,

som jeg af mit ganske Hjærte afskyr alt tysk Væsen, kunde tænke mig at befrygte, er den franske Nations altfor store Ædelmodighed. Overfor de Vilddyr, mekaniske gennem Aartiers opdrættede og organiserede Voldsmænd synes al anden Politik end Tilintetgørelsens fuldkomment Vanvid. Russerne og især Englænderne forekommer mig at dele denne Opfattelse og jeg tror nok, at det nu gaar op for Englænderne, hvad det gælder. Englændene er jo Gudskelov ikke sentimentale. Paa Danskerne ser Franskmandene med deres ejendommelige Positivisme og medfødte Velvilje og tilgiver meget paa Grund af Landets Lidenhed og vanskelige Stilling, men Amerika forbavser. De bør dog langt fra alle gøres ansvarlige for Wilsons Politik. "Det er mig ikke tilladt at sige Dem, hvad jeg mener om Wilsons", sagde en amerikansk Forfatter forleden til mig, med en Foragt i Stemmen, der ligesaa tydeligt som Ord, udtrykte hans Mening. Jeg skal med det allerførste skrive til Dem om de Kunstneriske Forhold og

Udsigten til Nyerhvervelser for Glyptoteket. Jeg maa blot endnu tilføje, at jeg vilde være Dem meget forbunden for Tilsendelsen af de 5500 fr. for Gauguins Billede, da Blot gerne vil have sine Penge i disse vanskelige Tider. Såvidt jeg forstod Dem i Kbhvn var det ogsaa Deres Mening at betale det billede nu. Med venlig Hilsen til Hr. Weis, Zeuthen og Madsen er jeg, kære Hr. Jacobsen
Deres hengivne
Tyge Møller

Ikke, der ude, har været noget af
der paa en Gang gaaende og
mest heldningsrige i Krigen, at
Belgiens Forsvar ved Gierkens
kan, under Væretiden, i endnu
Franskmændene og Englemandene
som den til Hjælp. At være
selskabet - gennem Landets
Sæter under Vand - kommer
med i Kampen med Fjenden
og over 200000 Tyshere ved
der i belgiske land, uden
derud at have bragt deres
Landmænd til Calais.
De kan tro, det var med Gode,
at jeg gikaa Paris og nogle
af mine Venner, hvem jeg
og Nitas lokkede hjem. Man
siger Paris, som man i gamle
Dage sagde. Alken eller Bag-
del. De kunde jo Byen og
ind, at i vor Levetid er der
kun en By og at det er Paris.
Og nu var den saare skøn
i mit, forsvarende Sol.

• • Paris. d. 9 januar 1870.

Kære Hr. Jacobsen.

Lidt jeg takker for Deres Korte,
og Gudske for det nye Ar,
samt for Indbetalingerne af
de 800 Kr i Handelsbanken,
(hvorfor indtages, hestesting, der
efter Inspektør Paulus An-
modning attes til Ny Carls-
berg (for det) tilhæder jeg mig
paa det vakkerte at ge-
gælde disse Gudske, idet
jeg samtidig udtrykker
min bedste Tak for den
Interesse, De har vist
den franske Kunst og
min unge Person i det
forløbne, for mig saa
hjemlignende Ar.
A. D. Weis har vel allerede
bragt Dem min Hilsen og

og fortællt Dem lidt om min aiseu paa England. Min Kuster og
Reise, der skædet min Rejs. mig paa 2 for Belgien og viste
Kriegeres Pa, forlød uden nogen Velby. Indtrykket af London
sombledt Uklæghedens, var som af en Hæder med
naar bortses fra 2. Ofv. runden Millioner, ja fastigt
som Nipster ja af og til hørte man og grædeligt belyst by
i stormfuld Vejr forder af en besynderlig, uendelig Kæde
og stakels dødelige. Vi med der. Trog traq heldigvis adbril.
gik 2. haade Minen og tog sigs Apparat, danske og til
Undervejs haade; min Ven- gale Tænder og fik gennem
betidene ud Landgangsstedem den delvis henholdsvis Nipster
i England og Braktin var fra andre i Belgien tilbage
nigtigstke lauge og forderede min gamle Ven Grevet Buisse
et næsten guddommeligt Tæl den hermede nederlandke stor-
mod, som det holdt haardt fætte, som besøgte sin Son, der
at skaffe tilveje. Vi rejste studier i London, fortællte
fra Hule til London samme mig, at Fytkenes Raader og
med engelske Marineoldater Gjenstand med Belgien
som skuede til Salonika fremkommet i Ansættelse og
Da 2. kate, at min Datter var i Regjeringens Beretning.
franske, talte de kun med Det kejserlige gamle Ynges en
Huen i Haanden til hende og dem en Reiskob - det lig.
sag til hendes Ore. Marshall var med Bræder af nedbrændt
Valkant.

lige for Wilsons Politik. Det
er mig ikke tillid at lige dem
hvad jeg mener om Wilson; sagde
en amerikansk Forfatter forleden
til mig, med en Forsigt. Stem-
men, der ligesom lydeligt, som
od, udtrykte hans Mening.

Jeg skjal med det allerførste
skrive til dem om de kamot-
neriske Forhold og Lidskaber
til Amerikavæsen for Glep-
bet. Jeg ma blot endem
tilføje, at jeg vilde være dem
meget taknemlig for Tilsendelse
af de 5500 + for Gauquins
Billeder, de Billeder gerne vil
have sine Penge i disse van-
skelige Tider. Samt jeg foreslår
dem; Klodum var det ogsaa
Deres Mening at betale det
Billedet nu. Med venlig Hilsen
til Der. Huis, Zentum og Madam
og jeg, Karu Hr. Jacobson
Deres hengivne
E. H. Møller

2.
Kriger kan giort du en egen
Blom og en noget mindre
Tone. Der kan oplevs af
de himmelblå Uniformer
i Gaderne, disse Uniformer
som Ferier altid visse led-
sager af "la femme". Efter
de kaard. Skattegravs Dage
hvor udførelsen er ikke
det Rust af Elskov, som
ingen skal nedvære. Som
altid er Mars Venus i Va,
hvor gift hun end er med
Vulkan, der kalder. Vi
andre civile kan snakke
sammen, om de ikke i en
nista Argentina en lille
Stemme hviater, at hun
har "de ai leant nichon",
som om ikke det I var sunder
på de elskovdige rum
Pariserindes! Hvad, der med

betager in, er den Ro og Lign.
beridthed, som i sig selv om-
det. Det er Folket, det arlig-
dende Folk som har rejst sig
mod Fjenden, selvfølgelig
naturligt som Nædd, der
afbrøder dens forberedelse
Atlyde for at kunne Fjenden
ad. De har gennemden Revol-
tionens herrens Mand og Hærens
lykkelig omfor de fremmede
Væddemænd og der er ingen
Tivt om, at Lignen vil
blive dens. De har hurtigt
gang fortjent den. Folkets
Ro og Besluttsamhed har for-
hvert selv gamle Røddere,
som havde lært sig saa
meget fortælle om moderne
Dekadence. Nu kan aldrig troes
paa den, det ind de, og de
kan derfor ikke være over-
rasket. Det eneste sig,

som af sin ganske Hæder
afsløjer, alt dybt Væddem.
kunne hende mig at begynde,
at den franske Nations
altfor store Adelsmodighed.
Overfor de Vildstyr, mekaniske
gennem Aarier opdrattede
og organiserede Væddemænd
begynder at anden Politik end
Tilværelsesrelæns fortom-
ment Væddem. Ruffene og især
Englændene forkommer sig
at dele denne Opfattelse og
de har vist, at det nu gaar
op for England, hvad det
gælder. Englændene er jo
guddommeligt ikke dekadentale.
Den Danske ser Franske
mændene med deres egen-
mulige Positioner og medfødt
Vilje og tilgiver meget paa
Grund af Landets Lidelse og
Vanskelige Stilling, men den
vikes fortæller. De har dog
langt fra alle gøres ansvar